UUTISET

Osaavien johtajien tärkeimpiä ominaisuuksia ovat kyky ottaa riskejä ja saada aikaan sopimuksia vastapuolen kanssa. **MARKUS LAHTINEN PTT:N TALOUSTUTKASSA**

PÄIVÄN PUNKTI

Pääkonttoritalous

Tytäryhtiötaloudella tarkoitetaan sitä, että yhtiöt ovat ulkomaisten omistajien hallussa, vaikka tuotanto onkin Suomessa. Suurilla monikansallisilla yrityksillä tytäryhtiöitä on ympäri maailmaa. Kun rytisee, tytäryhtiöillä ei ole merkitystä. Vain pääkonttori ratkaisee.

Taisi olla Nokian Jorma Ollila, joka aikoinaan toi tytäryhtiötalous-sanan Suomeen. Tytäryhtiötalouteen herättiin meilläkin, kun huomattiin, että suomalaiset yhtiö kelpaavat muillekin. Aika innokkaasti Suomea ryhdyttiinkin myymään, kun kerran rahaa saatiin.

Useimmiten kävi niin, että firma jäi Suomeen mutta pääkonttori siirtyi muualle. Niinpä Nordean pääkonttori ei ole enää Helsingissä vaan Tukholmassa. Siellä samassa on myös Soneran pääkonttori. MTV3 myytiin ruotsalaiselle Bonnierille, jonka pääkonttori on tietenkin Tukholmassa.

Yllättävän usein juuri ruotsalaiset olivat ostajina ja suomalaiset myyjinä. Muutama poikkeuskin silti tapahtui. Kun Tieto ja Enator yhdistyivät, pääkonttori jäi Helsinkiin. Myös Stora Enson pääkonttori on edelleen Helsingissä, vaikka firmalla on toinen johtokeskus Lontoossa.

Kun firmoja on ostettu ja myyty, on usein väitetty, ettei pääkonttorin sijainnilla tai johtajien kansallisuudella ei ole merkitystä. Uskokoon ken tahtoo.

Tytäryhtiötalouden asemesta voitaisiinkin puhua pääkonttoritaloudesta. Kun ryhdytään saneeraamaan ja sulkemaan tehtaita, aloitetaan niistä, jotka ovat kauimpana. Jos pääkonttori on Lontoossa ja firmaa johtaa britti, on varmaa, että ensimmäisenä ei suljeta tehdasta Englannissa.

Johtajien kansallisuudella on huomattu olevan iso merkitys. Amerikassa ei varmasti ole montakaan isoa yritystä, jota ei johtaisi amerikkalainen johtaja. Kulttuuri, kieli, sivistys, kokemustausta – kaikki nämä vaikuttavat päätöksissä.

Miksi Nokian puhelinbisnes lopulta meni niin kuin meni, jää historiantutkijoiden avattavaksi. Tapaus osoittaa ainoastaan todeksi sen, että mistään ei ole niin helppo pudota kuin huipulta. Maailman ykkösestä tuli äkkiä sarjapudokas.

Yhden mielenkiintoisen seikan näyttää sanoneen eräs entinen Nokia-johtaja. Ote lipesi siinä vaiheessa, kun suomalaiset väistyivät johdosta.

Nokiastakin tuli pääkonttoritalouden uhri. Olipa teoria oikea tai väärä, se on mielenkiintoinen.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Ylen MOT kertoo sikarallista

Ylen MOT-ohjelma kertoo tänään maanantaina valtavasta kuljetusrallista, jossa miljoonia eläviä porsaita rahdataan jättirekoissa ympäri Eurooppaa korkeimman hinnan perässä.

Elävät porsaat ovat tärkeä vientituote Tanskassa. Maasta viedään vuosittain Saksaan ja Puolaan lihotettavaksi ja teurastettavaksi lähes 10 miljoonaa porsasta.

Porsaiden massiivinen tuonti on Puolassa aiheuttanut pulmia. Tilojen määrä on romahtamassa.

Suomalaiset Atria ja HK Scan sanovat tarvitsevansa kotimaista sianlihatuotantoa, mutta ovat siirtäneet esimerkiksi pekonin tuotantonsa Puolaan ja Ruotsiin.

Ohjelman on toimittanut **Tiina Lundell**. Se lähetetään TV 1:llä kello 20. **MT**

KARI SALONEN

Viljelijät osoittivat mieltään 141-tuen puolesta heinäkuussa, kun EU-komission maatalousosaston pääjohtaja Jerzy Plewa vieraili Suomessa.

Cap-asetukseen esitetään uutta ”Suomi-pykälää”

Läpi mennessään esitys siirtäisi Etelä-Suomen 141-tuen osaksi EU:n yleistä maatalouspolitiikkaa.

BRYSSEL (MT)
Cap-uudistuksen siirtymäkauden asetukseen esitetään uutta ”Suomi-pykälää”, joka käytännössä vastaa sisällöltään Suomen EU-liittymissopimukseen kuuluvaa 141-artiklaa.

Europarlamentaarikko **Petri Sarvamaan** (kok.) esittämä muutos mahdollistaisi jatkossakin Etelä-Suomen kansallisen tuen maksamisen EU-komission luvalla.

”Tavoitteena on saada Etelä-Suomen kansallinen tuki vakaammalle pohjalle ja osaksi EU:n yleistä maatalouspolitiikkaa”, Sarvamaa perustelee.

Sarvamaan lisäksi aloitteen takana ovat parlamentin konservatiiviryhmän maatalousvastaava, saksalainen **Albert Dess** ja markkina-asetuksen esittelijänä toimiva ranskalainen **Michel Dantin**.

Sivustatukea komissiosta?

MT:n tietojen mukaan lisäys sopisi myös komissiolle, joka on suhtautunut nihkeästi varsinaisen 141-tuen jatkumiseen. Komission lakimiesten mielestä 141 on EU:hun liittymisen jälkeinen siirtymäkauden tuki, eikä laillisuusperusta enää kestä sen jatkamista.

Uuden cap-pykälän nojalla komissio sen sijaan voisi antaa luvan jatkaa Etelä-Suomen kansallisen tuen maksua.

Sarvamaan mielestä lakipykälän numerolla ei ole väliä, jos tuet voivat jatkua. ”On erittäin hyvä asia Suomen maataloudelle, jos tämä saadaan läpi.”

Esityksen mukaan tukea voitaisiin maksaa vuoteen 2020 asti, kunhan tukitaso sinä aikana laskee. Teoriassa pykälän voimassaoloa voitaisiin jatkaa senkin jälkeen.

MTK:n puheenjohtajan **Juha Marttilan** mielestä on myönteistä, että EU-parlamentissa etsitään uusia keinoja Etelä-Suomen kansallisten tukien jatkumiselle. Marttilan mukaan mahdollinen uusi pykälä ei kuitenkaan voi korvata 141:tä.

”On hyvä, jos joku osaratkaisu löytyy tätä kautta, mutta samalla pitää varmistaa, ettei 141:n pohjaa lähdetä murentamaan.”

141:stä esitys kuun lopulla

Muutosesityksen läpimenoa parlamentissa on vaikea ennustaa.

Konservatiiviryhmän lisäksi se tarvitsisi tuekseen europarlamentaarikkoja muistakin poliittisista ryhmistä. Alustavan tiedon mukaan parlamentin maatalousvaliokunta äänestää asiasta syyskuun lopulla.

Täysistuntoon siirtymäkauden asetus on tulossa marraskuussa.

Parlamentin lisäksi esitys tarvitsee myös ministerineuvoston siunauksen. MT:n tietojen mukaan maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) on nostamassa asian neuvoston pöydälle.

Perinteisesti 141-tuki on herättänyt närää varsinkin Ruotsissa, jossa samanlaista tukimuotoa ei ole. Vastustusta esitys voi kohdata myös Suomenlahden eteläpuolelta Virosta.

Yritys 141:n korvaamiseksi ei sinänsä vaikuta komission kanssa käytäviin tukineuvotteluihin. Hallitus on jättämässä 141-esityksensä komissiolle syyskuun lopulla ja päätöksiä odotetaan lokakuussa.

NIKLAS HOLMBERG

KOMMENTTI

Hyvä pykälä, väärä numero

EU-komissiosta on pitkin kesää viestitetty, että heillä ei ole mitään Etelä-Suomen kansallista tukea vastaan, kunhan sitä ei makseta artiklan 141 perusteella. Komission juristien mielestä 141:n olisi pitänyt loppua vuosia sitten. Lakimiesten yli käveltiin jo edellisessä 141-ratkaisussa.

Sarvamaan ja Koskisen yhteisyritys lisätä 141:n kaltainen pykälä yleiseen cap-asetukseen on kiinnostava. Jos hanke onnistuu, sitä voi aidosti pitää suomalaisen edunvalvonnan voittona. Toisaalta esitystä voi tulkita niin, että hallitus on jo antamassa periksi varsinaisen 141:n suhteen.

Parlamentissa ”Suomi-pykälä” voi hyvällä onnella mennä läpikin. Neuvostossa on kuitenkin paljon vaikeampaa. Jos yksi maa pyytää itselleen erityispykälää, muut seuraavat helposti perässä. Silloin homma leviää käsiin, koska kaikkien toiveita ei voida ottaa huomioon. Oman lisänsä tuovat rakkaat naapurimaamme, joiden mielestä Etelä-Suomen erityistuki vain vääristää kilpailua.

NIKLAS HOLMBERG

Yhden osuudenomistajan rahastot mahdollisuus vakuutusyhtiöille

Finanssialan keskusliiton toimitusjohtaja **Piia-Noora Kauppi** suitsutti perjantaina hallituksen tuoretta lakiesitystä vaihtoehtorahastoista.

Merkittävä muutos esityksessä on, että yksittäisen erikoissijoitusrahaston voisi jatkossa perustaa yhdelle osuudenomistajalle. Nyt rahastolle vaaditaan vähintään 50 osuudenomistajaa.

”Lakiesitys parantaa toteutuessaan kotimaisten rahastojen kilpailukykyä ja tuo ne tässä suhteessa samalle viivalle eurooppalaisten kilpailijoiden kanssa. Uudistus tarjoaa lisää mahdollisuuksia esimerkiksi työeläkeyhtiöiden ja muiden vakuutusyhtiöiden sijoituksille”, Kauppi toteaa.

Kauppi uskoo, että osa sijoitusrahastoista voidaan kotiuttaa, jos esitys menee läpi. Alle 50 omistajan rahaston pitäisi tulouttaa kolme neljäsosaa tuotoistaan vuosittain.

Sijoitusrahastot keskittyvät Kaupin mukaan yhä harvempiin paikkoihin EU:ssa. Hänen mukaansa ulkomaiset sijoittajat välttelevät suomalaisia rahastoja, sillä kaupankäynti toimii eri tavalla kuin kansainvälisesti, ja eroaa esimerkiksi suorasta osakesijoittamisesta.

Kotimaisten sijoitusrahastojen yhteenlaskettu pääoma supistui heinäkuusta noin 450 miljoonaa euroa. Elokuun lopussa rahastopääoma oli 70,5 miljardia euroa.

Eniten pääomaa keräsivät osakerahastot, kun taas korkorahastoista tehtiin lunastuksia elokuussa.

Kehittyvät maat saaneet takkiin

Finanssialan Keskusliiton analyytikon **Elina Salmisen** mukaan keskuspankeilla on nyt kaikki syyt alkaa vähentää elvytystä.

Euroopan taloudessa nähtiin elokuussa positiivisia yllätyksiä. Yhdysvalloissa keskeisin talousnäkymiä arvioiva indeksi nousi heinäkuussa hieman odotuksia enemmän.

Myös Japani on saanut Salmisen mukaan saanut rahapoliittisella elvytyksellä talouteensa hetkellistä virtaa. Rakenteelliset ongelmat, iso valtionvelka ja väestön ikääntyminen, ovat kuitenkin ennallaan.

Yhdysvaltain keskuspankin ilmoitus elvytyksen asteittaisesta vähentämisestä on hermostuttanut markkinoita kesän aikana.

Etenkin kehittyvien maiden valuutat ja osakekurssit ovat kärsineet Yhdysvaltain keskuspankin elvytysvähennyspuheista. ”Brasilia, Intia ja Indonesia hermoilevat.”

PAULA LIESMÄKI

Nuoret haluavat lukea painettuja lehtiä

Valtaosa nuorista aikoo lukea paperilehtiä ja -kirjoja myös tulevaisuudessa.

Kansallisessa nuorisotutkimuksessa 65 prosenttia 15–30-vuotiaista nuorista arvioi kuluttavansa printtimedian tuotteita jossain määrin läpi elämänsä. Vanhemmasta ikäluokasta, 60–75-vuotiaista, 80 prosenttia aikoo tukeutua jatkossakin painettuun sanaan.

Kyselytutkimukseen vastasi tuhat nuorta.

Vanhemmat kaipaavat ilmaisia uutisia

Nuoret sukupolvet ovat kasvaneet piratismin ja ilmaisten digisisältöjen aikakaudella. Hieman yllättäen vanhempi ikäluokka kuitenkin vaatii hanakammin ilmaista mediasisältöä.

46 prosenttia nuorista katsoo, että uutisten, musiikin ja elokuvien tulisi olla verkossa ilmaisia. 60–75-vuotiaista ilmaista sisältöä kaipaa 58 prosenttia.

Mainontaan nuoret suhtautuvat melko kriittisesti. Vain 14 prosenttia pitää mainontaa eettisenä.

Myöskään kotimainen asiakaspalvelukulttuuri ei saa pisteitä. Puolet nuorisosta pitää kauppojen myyjiä välinpitämättöminä.

Nuoret eivät ole julkisuushakuisia

Julkisuuten nuorista haluaa vain murto-osa. 12 prosenttia nuorista haluaa julkisuuteen oman persoonan perusteella ja 22 prosenttia vain, jos saavuttaa jotain merkittävää.

”Nuorten julkisuushakuisuus on virheellinen myytti, jos puhutaan koko ikäluokasta. Toisaalta 15–30-vuotiaita on Suomessa noin miljoona, joten kymmeneskin heistä on suuri joukko ihmisiä”, pohtii tutkija **Pauli Komonen** 15/30 Research -tutkimustoimistosta.

KATJA LAMMINEN

POLITIIKASTA LYHYESTI

Keski-Suomi: Ei pakkoliitoksille

Keski-Suomen maakuntavaltuusto sanoo tiukan ei kuntien pakkoliitoksille.

”Hallituksen kaavailut tarttua tarvittaessa kuntien pakkoliitoksiin saa Keski-Suomessa jyrkän tuomion. Tukeutuminen pakkoliitostilanteissa alueelliseen kansanäänestykseen on sekin kansanvallalle vieras menettely”, sanoi maakuntavaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja **Mauri Pekkarinen** (kesk.) Muuramessa perjantaina.

Päivän työttömyys ei riitä sijaisuuteen

Vuorotteluvapaan sijaiseksi tulisi palkata henkilö, joka on ollut työttömänä aidosti pitkään eikä esimerkiksi vain yhtä päivää.

Työministeri **Lauri Ihalaisen** (sd.) mukaan vuorotteluvapaaseen saattaa tulla tällainen uudistus, kertoi Aamulehti sunnuntaina.

Ihalainen korostaa, että toistaiseksi muutosideat ovat vasta hahmotelmia.

Nykyään riittää, että vuorottelusijaiseksi palkattava on ollut päivänkin työttömänä työnhakijana TE-toimistossa. Nykyisellä mallilla pitkäaikaistyöttömiä ei saada töihin, kuten alun perin oli tarkoitus.

PTT:N TALOUSTUTKA

Isot ratkaisut ovat vasta edessä

Alkanut syksy on tuonut mukanaan poikkeuksellisen paljon isoja kotimaan talousuutisia. Hallitus on raamittanut julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kuromisen päälinjat, työmarkkinajärjestöt sopivat laajasta palkkaratkaisusta ja Nokian taru matkapuhelinvalmistajana on ainakin toistaiseksi ohi.

Nämä ratkaisut muuttavat sekä yhdessä että erikseen ratkaisevalla tavalla suomalaista yhteiskuntaa pitkälle tulevaisuuteen. On kuitenkin vielä täysin epäselvää, mihin suuntaan Suomi on menossa. Lähtölaukaus on ammuttu, mutta matka on vasta alussa.

Kukaan ei tiedä tarkasti, paljonko on Suomen kestävyysvaje. Väestön ikääntymiseen liittyvät haasteet työmarkkinoilla ja terveydenhuollon kustannuksissa ovat kuitenkin todellisia. Hallitus pyrkii ratkaisemaan haastetta julkisen sektorin tuottavuutta parantamalla, kuntien tehtäviä vähentämällä ja työuria pidentämällä.

Valitut toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia. Ratkaisujen täytäntöönpano on kuitenkin vasta varsinainen mittari suomalaisen päätöksenteon toimivuudelle.

Tuottavuuden parantaminen tarkoittaa vähintäänkin kuntien toimintatapojen yhtenäistämistä valtion ohjaamana. Tehtävien vähentäminen miljardilla ei onnistu ilman uusia ratkaisuja lasten ja vanhusten hoitoon ja hoivaan. Työurat eivät pitene ilman koulutusjärjestelmän merkittävää remonttia ja eläkeiän nostoa. Kuntien itsehallinnon, lapsien ja vanhusten yhteiskunnallisen aseman sekä sukupolvien välisten sopimusten sisällön uudelleen määrittely asettaa päätöksentekijät jättimäisten haasteen eteen.

Laaja-alaisen palkkaratkaisun varsinainen uutinen voi olla aivan jossain muussa kuin euroissa ja prosenteissa. Hyvin maltillinen palkkaratkaisu tukee toki talouskasvua ja parantaa työllisyyttä.

Palkkaratkaisun keskeinen merkitys on kuitenkin julkisen sektorin palkkojen lähes jäädyttäminen pariksi vuodeksi. Tämä on välttämätöntä julkisen sektorin heikon taloustilanteen vuoksi.

Yksityisen sektorin menestyvät yritykset, joilla on pulaa ammattitaitoisesta työvoimasta, nostavat kuitenkin palkkoja paljon sopimuskorotusta enemmän.

Sopimuksen toinen keskeinen merkitys onkin henkilö- ja yrityskohtaisten palkkaerien merkityksen korostuminen palkanmuodostuksessa. Sillä voi olla kauaskantoisia vaikutuksia suomalaiseen työmarkkinajärjestelmään.

Lyhyellä aikavälillä palkkalattian hyväksyminen on haastava tehtävä osalle ammattiliitoista, koska niiden merkitys jäsenistön palkanmuodostuksessa vähenee.

Nokian myynti Microsoftille antaa suomalaisen huippuosaamisen hyödyntämiselle aivan uudet raamit. Tärkeää ei ole ainoastaan se, miten Nokian entiset insinöörit menestyvät Microsoftilla, vaan sen lisäksi, miten emo-Nokia käyttää kaupasta saamansa miljardit.

Telekommunikaatioalan kortit on jaettu uusiksi kerran vuosikymmenessä. Jos emo-Nokia onnistuu sijoittamaan miljardinsa viisaasti, se voi olla vahvasti mukana pelissä, kun seuraavan uusjaon aika koittaa.

Suomella on monia vahvuuksia, jotka mahdollistavat menestyksen myös tulevaisuudessa. Hyvin koulutetut ihmiset, vähäinen korruptio, toimiva rahoitusjärjestelmä ja vapaa pääsy maailmanmarkkinoille eivät kuitenkaan vielä riitä.

Lisäksi tarvitaan osaavia johtajia sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Osaavien johtajien tärkeimpiä ominaisuuksia ovat kyky ottaa riskejä ja saada aikaan sopimuksia vastapuolen kanssa. Johtajien kykyjä mittaavien isojen ratkaisujen aika on vasta alussa.

MARKUS LAHTINEN on PTT:n tutkimusjohtaja.

markus.lahtinen@ptt.fi

Keskusta vahvisti johtoaan

Oppositiopuolueet keskusta ja perussuomalaiset ovat vahvistaneet asemiaan Ylen puoluegallupin kärjessä. Samalla hallituspuolueiden kannatus on laskenut vasemmistoliittoa ja vihreitä lukuun ottamatta.

Keskustan kannatus oli elosyyskuun kyselyssä 23,8 prosenttia ja perussuomalaisten 19,3 prosenttia. Keskustan kannatus on noussut prosenttiyksiköllä ja perussuomalaisten 1,3 prosenttiyksiköllä. Muutokset mahtuvat virhemarginaaliin.

Hallituksen pääpuolueet kokoomus ja SDP ovat menettäneet kumpikin suosiotaan noin puolen prosenttiyksikön verran. Kokoomus sai Ylen kyselyssä 18,3 prosentin ja SDP 15 prosentin kannatuksen.

Keskusta on tänä vuonna tuplannut kannatuksensa entisen Etelä-Suomen läänin alueella ja on noussut tällä väkirikkaalla alueella kokoomuksen jälkeen toiseksi suosituimmaksi puolueeksi, niukasti ohi perussuomalaisten ja SDP:n. **MT**

TALOUDESTA LYHYESTI

Artekin pöytä ja tuoli.

Sveitsiläiset ostivat Artekin

Perinteikäs designhuonekalujen valmistaja Artek on myyty sveitsiläiselle huonekaluyhtiö Vitralle. Artekin edellinen omistaja oli vuodesta 1992 lähtien ruotsalainen investointiyhtiö Proventus. Artek on tunnettu muun muassa Alvar Aallon suunnittelemista huonekaluista. Artek jatkaa kaupan jälkeen omana yhtiönään. Uusi omistaja Vitra on kansainvälisesti tunnetuimpia huonekaluyrityksiä.

Veroparatiisit kuriin

Pietarissa kokoontuneet G20-talousmahdit haluavat vaikeuttaa veroparatiisien toimintaa. Maat kaavailevat siihen uusia verosääntöjä. Tavoitteena on saada yritykset maksamaan verot siihen maahan missä ne tekevät tuloksensa. Ne etsivät siksi keinoja veroparatiiseihin turvaan siirrettyjen varojen verottamiseen. Siihen liittyen G20-maat aloittavat verotietojen automaattisen vaihdon vuoden 2015 loppuun mennessä.

Kinkku kertoo tuottajansa

Lihayhtiö Atria tuo jouluksi markkinoille joulukinkkuja, joihin on merkitty tila, jolla liha on kasvatettu.

Toimitusjohtaja **Matti Perälän** mukaan joulukinkkujen jäljitettävyys tilalle asti on hienoa asia koko ketjulle tuottajista kuluttajiin saakka.

Hän lupailee, että jäljitettäviä tuotteita on tulossa lisää.